

Ramverk för förtroendeuppdrag

Utbildning för
förtroendevalda

13.02.2024

Program

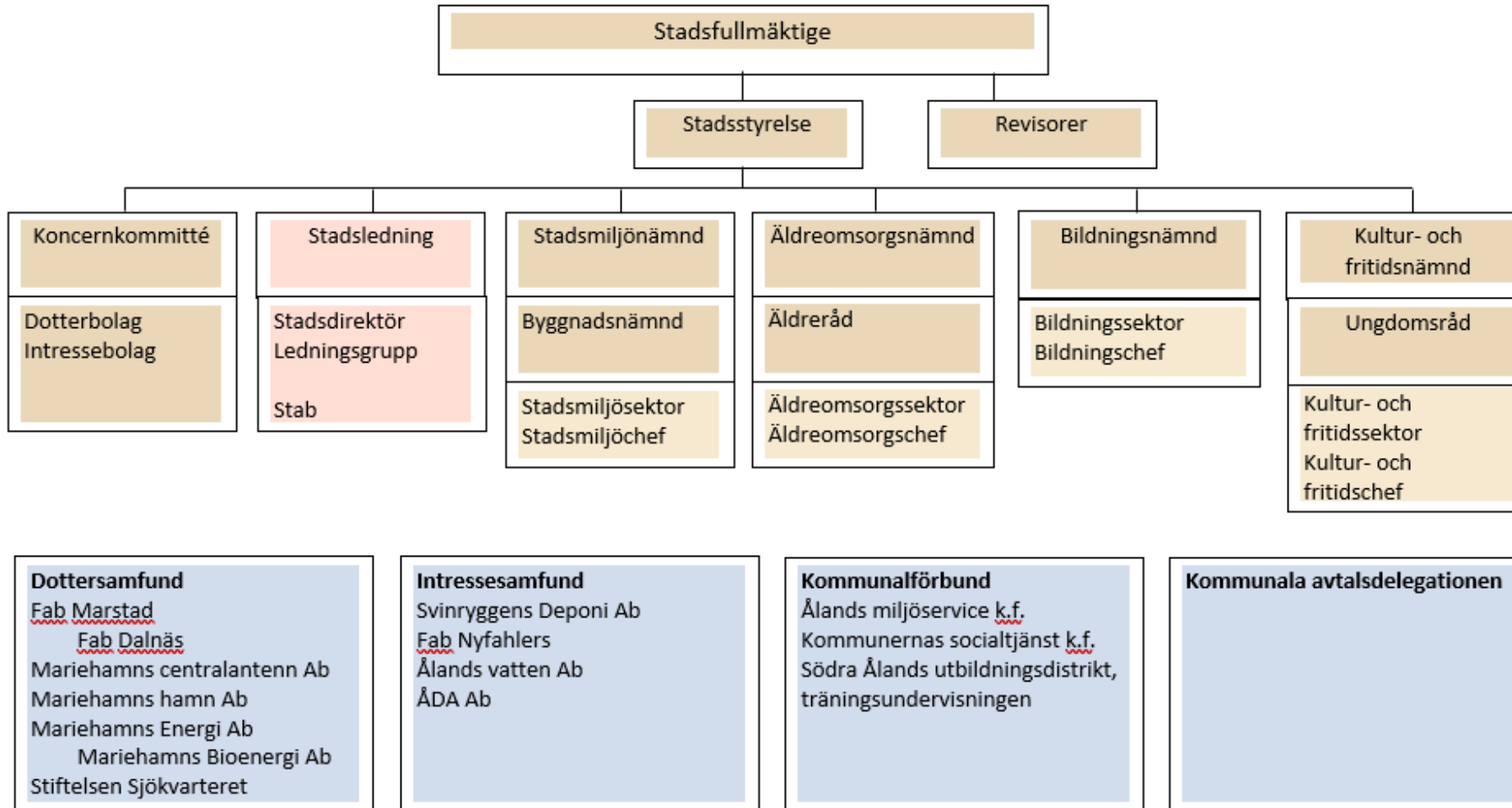
- Stadens och koncernens organisation (AS/ED) 18:30
- Kommunen och kommunens uppdrag (ED)
- Styrmodell mål/resultatstyrning (AS) 18:45
- Varumärke & kommunikation (TF) 19:00
- Personal (SH) 19:30
 - Personalpolitik
 - Samarbetsformer
 - Medarbetarenkäten
 - Fördelning av uppgifter politik/förvaltning (vem bestämmer vad)
- Paus 20:00
- En förtroendevalds arbete (HH) 20:30
 - Allmänt
 - Sammanträden
 - Jäv
 - Initiativrätt
- En förtroendevaldas ställning 21:30
 - Tjänsteansvar, valbarhet och flytt) (ED)
 - Mutor, gåvor och korrruption (ED)
 - Offentlighet och tystnadsplikt (ED)

Stadens och koncernens organisation

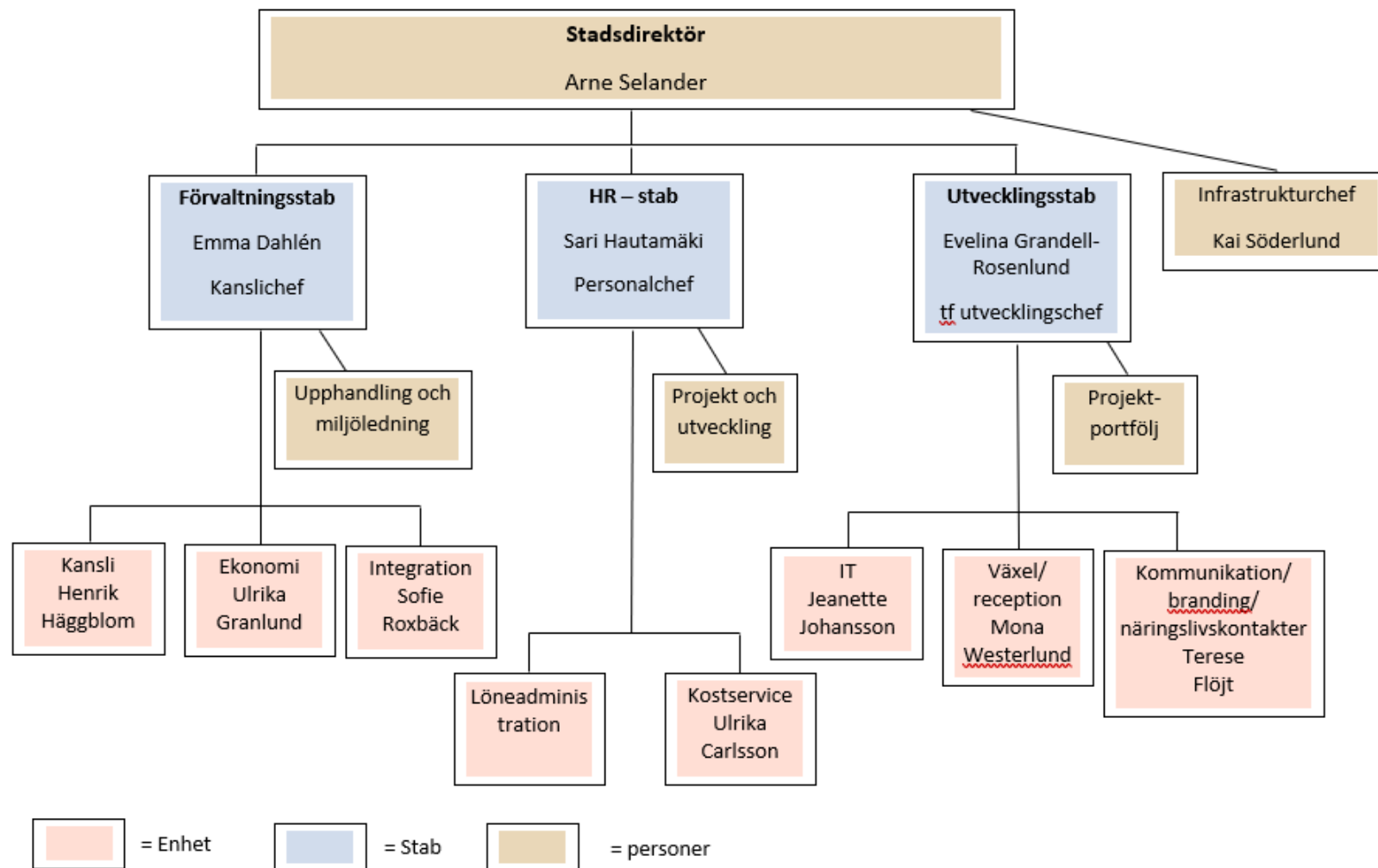
Arne Selander & Emma Dahlén

Stadens organisation

Bok 2022:
🔄 77,5 mn

Stadsledningens organisation

Stadens koncern

MARIEHAMNS
STAD

Bok 2022:
🔄 245 mn

MARIEHAMNS
HAMN

marstad

MARIEHAMNS
ENERGI

MCA
MARIEHAMNS CENTRALANTENN

SJÖKVARTERET
MARIEHAMN

MARIEHAMNS
STAD

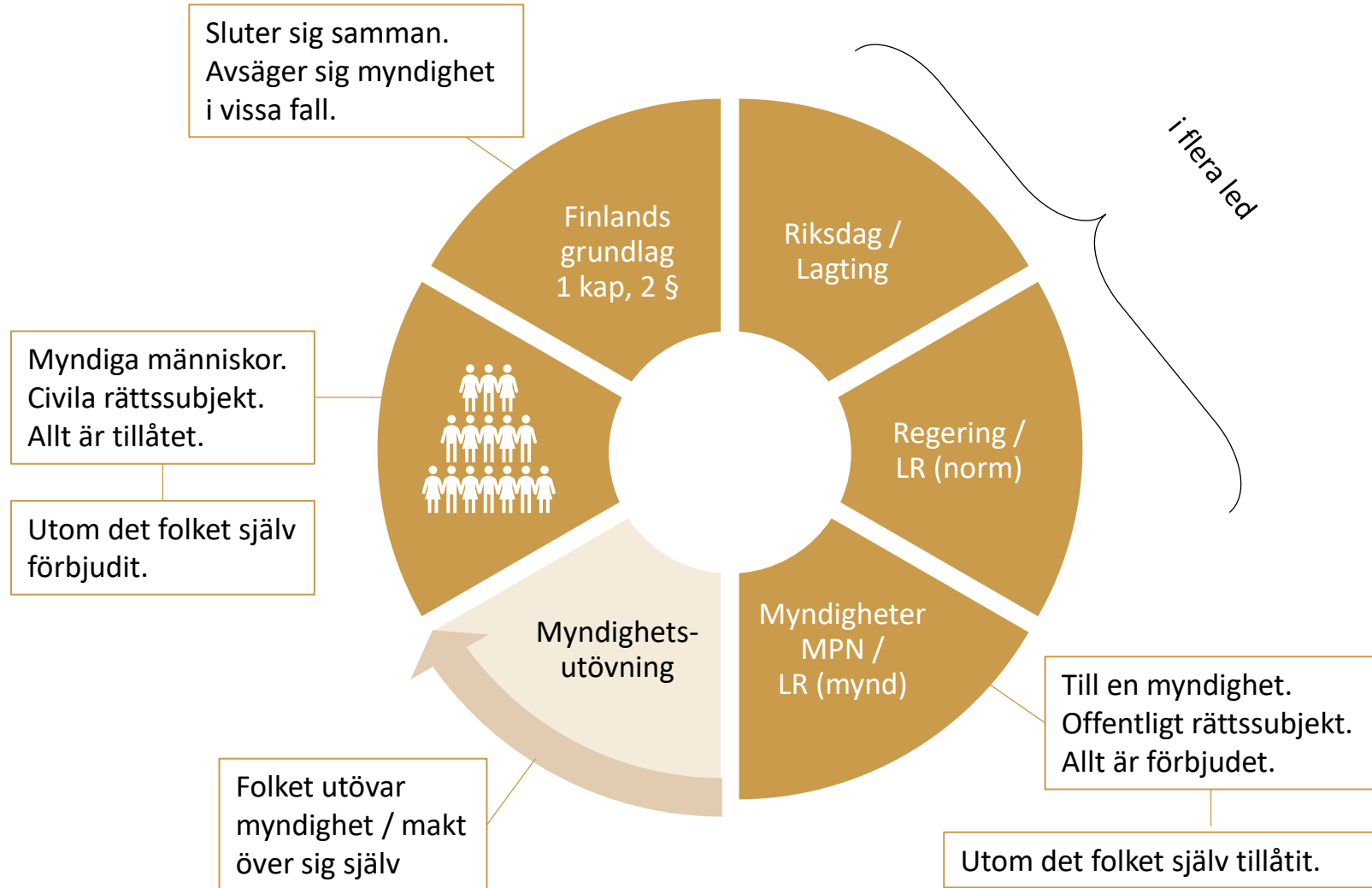
Kommunen och kommunens uppdrag

Emma Dahlén

Kommunbegreppet

- Communis = gemensam
- Kommunen är
 - ett territoriellt avgränsat område
 - en administrativ enhet för lokalt självstyre
 - en enhet med obligatoriskt medlemskap
 - en politisk organisation med direktvalda beslutsfattare
 - en myndighetsutövande enhet
 - en juridisk person, som kan ingå avtal och äga fast och lös egendom
 - en demokratisk organisation.

Kommunen en myndighet

Kommunal självstyrelse

Ur Finlands grundlag 121 §

- Finland är indelat i kommuner, vilkas förvaltning skall grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare.
- Bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag.
- Kommunerna har beskattningsrätt. Bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och för hur skatten bestäms samt om de skattskyldigas rättsskydd utfärdas genom lag.

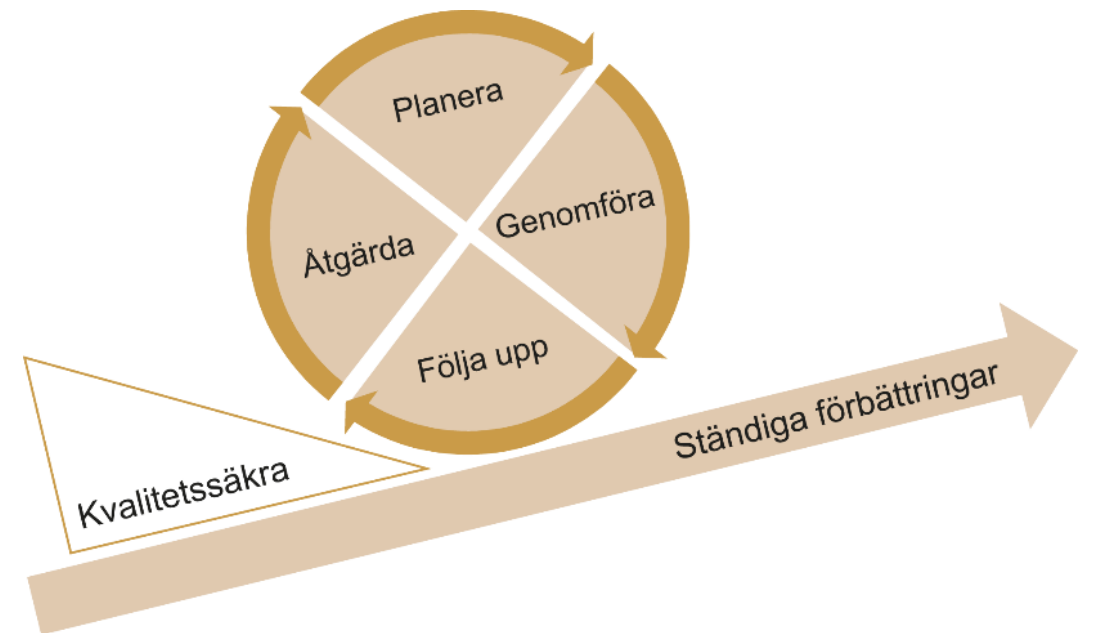
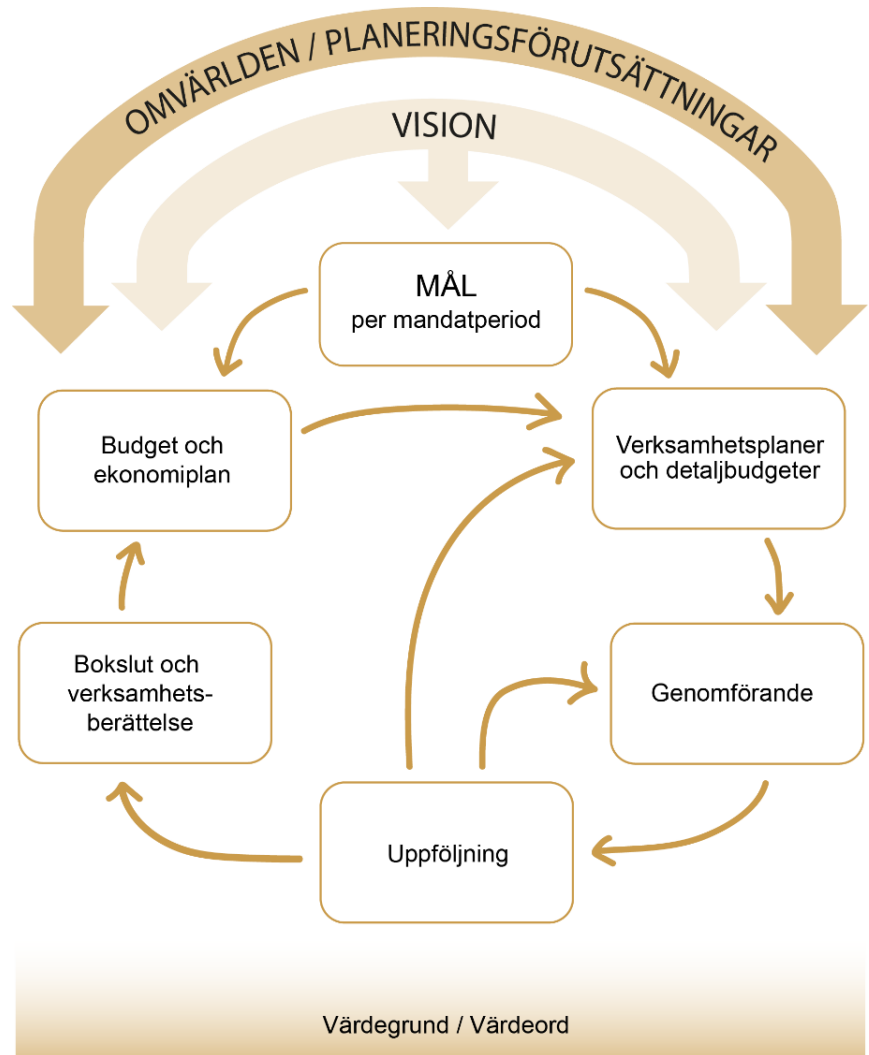
Kommunens uppgifter

- Särskild kompetens
 - Uppgifter som kommunen enligt bestämmelser i olika lagar är skyldig att sköta.
- Allmän kompetens
 - Gemensam angelägen
 - Uppgifter som kommunen med stöd av egna beslut kan åta sig att sköta.
 - Principer för kommunernas allmänna kompetens
 - Gemensam angelägenhet och lokal anknytning
 - Kommunal jämlikhet
 - Förvaltningens subsidiaritet till privata och andra myndigheter

Styrmodell

Arne Selander

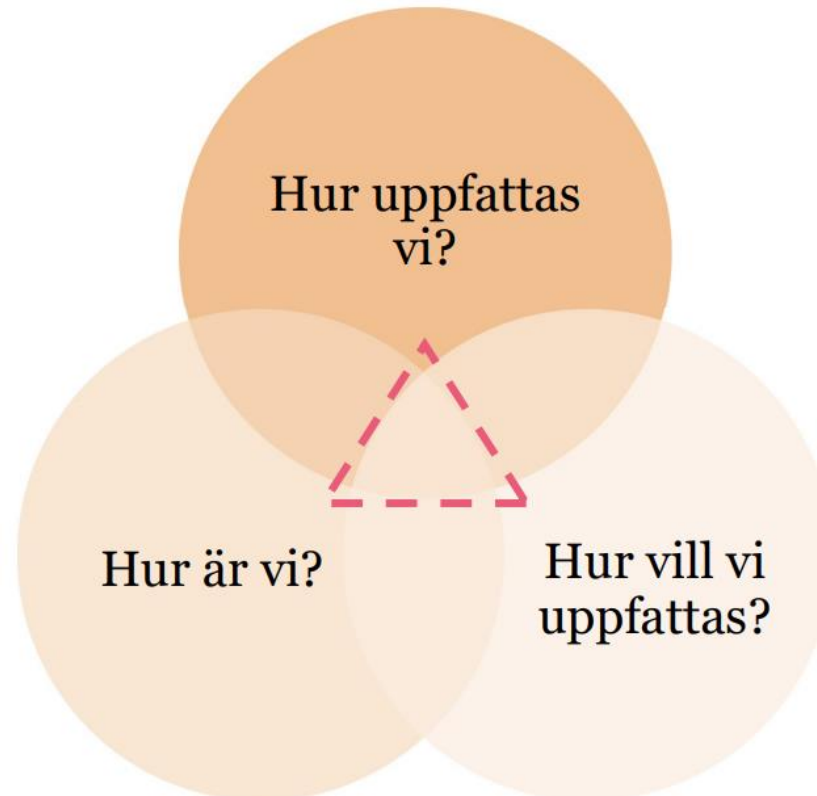
Styrmodell

Varumärke och kommunikation

Terese Flöjt

Varumärke är mer än en logotyp

Varumärke är mer än en logotyp

- Yttre beståndsdelar

- namn, logotyp, färger, grafisk profil, design, bildspråk

- Emotionella beståndsdelar

- associationer, uppfattningar, förväntningar, känsla, attityder

Olika typer av varumärken

- Platsvarumärke
- Organisationsvarumärke
- Arbetsgivarvarumärke

- Produktvarumärke
- Personligt varumärke

Varumärkesplattform

- sammanfattar vad varumärket står för
- ger vägledning både i det dagliga och långsiktiga arbetet
- underlättar kommunikationen med omvärlden

För att stärka, förtydliga och förankra Mariehamns stads varumärke görs en strategisk insats under perioden november 2023 – mars 2024.

Varumärkesplattform

- Varumärket förankras bland anställda och förtroendevalda
- Mariehamns stads organisation består av många olika verksamheter som riktar sig till olika målgrupper
- Varumärkesplattformen kompletteras med varumärkeshierarki
- Varumärkesplattformen ska innehålla rutiner för det kontinuerliga arbetet

Så vad står vi för?

- Vad vill vi att Mariehamns stad ska förknippas med?

Så vad står vi för?

- Vad vill vi att Mariehamns stad ska förknippas med?

Pålitlighet

En bra plats att bo och verka på

Trygghet

Hållbara val

Kvalitet

Attraktivt

Säkert

... och mer än så

Livskvalitet

Kommunikation

- Kommunikationspolicyn finns på mariehamn.ax
- Information är en obligatorisk del av varje verksamhetsområde
(sektorchef > sakkunnig)
- Rollfördelning mellan politiker och tjänstemän
Nämnder och förvaltningar ska utarbeta konkreta planer för sin kommunikation
- En välfungerande intern information är en förutsättning för extern information

Kommunikation

- Grundprinciper och mål:
 - Öppen, aktuell och korrekt
 - Lätt att förstå, lättillgänglig
 - Grund för kommunikation, möjliggöra delaktighet och engagemang
- Definiera målgruppen. Anpassa informationen och kanalen för mottagaren.

Exempel på olika kanaler inom staden

- Webbplatser mariehamn.ax, medis.ax, bibliotek.ax, Google platser
- Sociala medier Meta Business Suite, LinkedIn
- Massmedia pressträff, "pressmeddelande"
- Ankaret
- Nyhetsbrev samt prenumerera på nyheter från mariehamn.ax
- Wilma, Tempus o.d.
- Annonser

*Facebook + övr. SoMe "med försiktighet"
pga. Datainspektionen på Åland*

Barn och utbildning

Äldre och omsorg

Idrott och fritid

Kultur och bibliotek

Bygga och bo

Hem > Nyheter > Vi deltar i kampanjen "Sätt Ålan...

Vi deltar i kampanjen "Sätt Åland på tallriken"

Syftet med kampanjen är att profilera åländska livsmedelsprodukter och åländskt kök, särskilt med skolungdomar som målgrupp.

Ålands producentförbund håller i kampanjen "Sätt Åland på tallriken" som startar idag 31 augusti och pågår i tio veckor. Mariehamns stads kök inom skola och barnomsorg deltar i kampanjen. Våra AXgan dagar kan köket variera både med dag och meny under dessa 10 veckor. Det är för att våra kök behöver kunna anpassa menyn till barnen/elevernas övriga dagsaktiviteter och även för att kunna få tillgång till åländska varor.

– I staden serverar vi hemlagad och så långt som möjligt ekologiskt odlad och närproducerad mat, så att våra kök skulle delta i denna kampanj var mer än självklart, berättar Ulrika Carlsson kost, lokal och vaktmästarechef vid Mariehamns stad.

Vi kommer att fortsätta att fokusera på klassisk husmanskost under denna kampanj. Köken kommer presentera sin AXgan dag och menyer på kommunikationsplattformen [Wilma](#), i matsalarna och på anslagstavlor.

Mariehamns stad
31 augusti · 🌐

Mariehamns stads kök inom skola och barnomsorg deltar i kampanjen "Sätt Åland på tallriken". Vi serverar alltid hemlagad och så långt som möjligt ekologiskt odlad och närproducerad mat. Våra kök skulle delta i denna kampanj var mer än självklart.

MARIEHAMN.AX

Vi deltar i kampanjen "Sätt Åland på tallriken" | Mariehamns stad
Syftet med kampanjen är att profilera åländska livsmedelsprodukter och åländskt kök.

Mariehamns stad
21 september kl. 15:44 · 🌐

Får vi bjuda på lite goda bilder från våra skolkök och kampanjen Sätt Åland på tallriken? Vi är i slutet på fjärde veckan av tio. Visste du att begreppet "Sätt Åland på tallriken" tillkom under mjölkkriget 2015, för att stöda en satsning på ökad konsumtion av lokalproducerad mat? Läs mer om kampanjen på [landsbygd.ax](#)

Barn och utbildning	Äldre och omsorg	Idrott och fritid	Kultur och bibliotek	Bygga och bo
---------------------	------------------	-------------------	----------------------	--------------

Hem > Nyheter > Internationella matsvinnsdagen

Internationella matsvinnsdagen

Fredag 29 september är det internationella matsvinnsdagen. Dagen till ära lyfter stadens kostservice-enhet hållbar konsumtion och gör en mätning av matsvinnet i stadens grundskolor.

Matsvinn är mat som är ätbar men som av olika anledningar slängs. Matsvinn kan mätas på olika sätt. Vi kommer i grundskolornas matsal att fokusera matsvinnet från tallriken.

– Syftet är att belysa att alla, oavsett ålder kan vara med och bidra till ett mer hållbart samhälle, berättar Ulrika Carlsson som är kost, lokal och vaktmästerichef vid Mariehamns stad.

Resultatet av mätningarna kommer att presenteras i matsalarna under kommande vecka och vi hoppas att väcka ett intresse hos eleverna för hållbar konsumtion. Vi kommer även att använda materialet för att vidareutveckla vårt interna arbete med svinn. Vårt mål är att jobba mer aktivt med hållbar konsumtion inom våra kök i Mariehamns stad.

Hållbar konsumtion och produktion är ett av stadens fem miljömål i "Miljöprogram för Mariehamns stad 2019-2030". Miljöprogrammet har tagits fram utifrån FN:s globala mål för en hållbar utveckling så kallad Agenda 2030 samt beaktat utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Denna insats vi gör gällande matsvinn har koppling till miljömål 12 i Agenda 2030, specifikt delmål 12.3 Halvera matsvinnet i världen.

Mariehamns stad
26 september kl. 12:06

Vi söker en kock till vår kostservice, med placering inom äldreomsorgen. Du kan läsa mer om jobbet och ansöka genom att klicka på länken. Välkommen med din ansökan före 10.10.2023 kl. 23.59!

KUNTAREKRY.FI
Kock - Mariehamns stad
Ledigt jobb: Kock, Mariehamns stad - I Kuntarekry

Mariehamns stad
29 augusti

Vi söker inhoppare till vår vikariepool för kostservice. Du kan läsa mer om att jobba inom kostservice och anmäla ditt intresse genom att klicka på länken. Välkommen med din anmälan före 31.12.2023 kl. 16.15!

KUNTAREKRY.FI
Vikarier till kostserviceenheten - Mariehamns stad
Ledigt jobb: Vikarier till kostserviceenheten, Mariehamns stad - I Kuntarekry hittar du kommun...

Skördefest i staden

Selfieplats på torget, pynt i rondellen, programpunkter i staden och skördefestmenyer på restauranger 22–24 september.

Höstens återkommande evenemang är skördefesten på Åland i slutet av september. Den Åländska landsbygden bjuder in till festligheter och marknader, även i staden finns det saker att göra och se.

Vi på Mariehamns stad har också pyntat till festligheterna. Vackert i rondellen vid Ålandsplan och framförallt en tillfällig selfieplats på torget med utsikt mot stadshusbacken. Mamma till idén om selfiespot heter Alda (klädd i civilkläder på bilden ovan) och de som fixat arrangemanget heter Fanny, Mikaela, Diana och Rebelika (också med på bild).

Några tips om du vill uppleva skördefesten i Mariehamn

- besök någon av de restauranger som serverar en skördefestmeny
- ströva runt i Sjöklivarteret bland marknadsförsäljare av mathantverk och produkter
- bekanta dig med Trädgårdsföreningen Mullvaden i Espholm som pläpper äpp på lördagen

Med önskan om fin helg och en trevlig höst!

I Mariehamn bjuds det också in till skördefest i helgen! Så stadens markenhet har passat på att pynta fint, exempelvis en selfiespot på torget. Läs mer i nyheten nedan. Trevlig höst!

MARIEHAMN.AX

Skördefest i staden | Mariehamns stad

Selfieplats på torget, pynt i rondellen, programpunkter i staden och skördefestmenyer på resta...

📧 Marknadsför det här inlägget och nå upp till 639 fler personer per dag när du spenderar 14 €.

👍 Du, Jeanette Johansson, Sofie Roxbäck och 457 andra

Boosta inlägg

👍 Gilla

💬 Kommentera

22 kommentarer 13 delningar

👁️ Visa fler kommentarer

🔄 Dela

Stärk stadens varumärke

- Du är förtroendevald på heltid och bärare av varumärket
- Agera genomtänkt och ansvarsfullt
- Faktakolla
- Ge gärna sakligt beröm och positiva omdömen
- Tänk på att sociala medier är särskilt offentliga, omedelbara och delbara

Spana efter varumärket

- Var är du med och skapar Mariehamns stads varumärke?
- Var hittar eller upplever du varumärket?

www.mariehamn.ax/spana

Personal

Sari Hautamäki

Personalpolitik

- Jämställdhet - och likabehandlingsplan
- Personalstrategiskt program
- Riktlinjer för rekrytering (från början till slut)
- Kompetensutveckling
- Arbetskydd och företagshälsovård
- Friskvård '
- Utveckling och digitalisering av HR processer
- Lönepolitik
- Ledarskap och medarbetarskap

Samarbetsformer

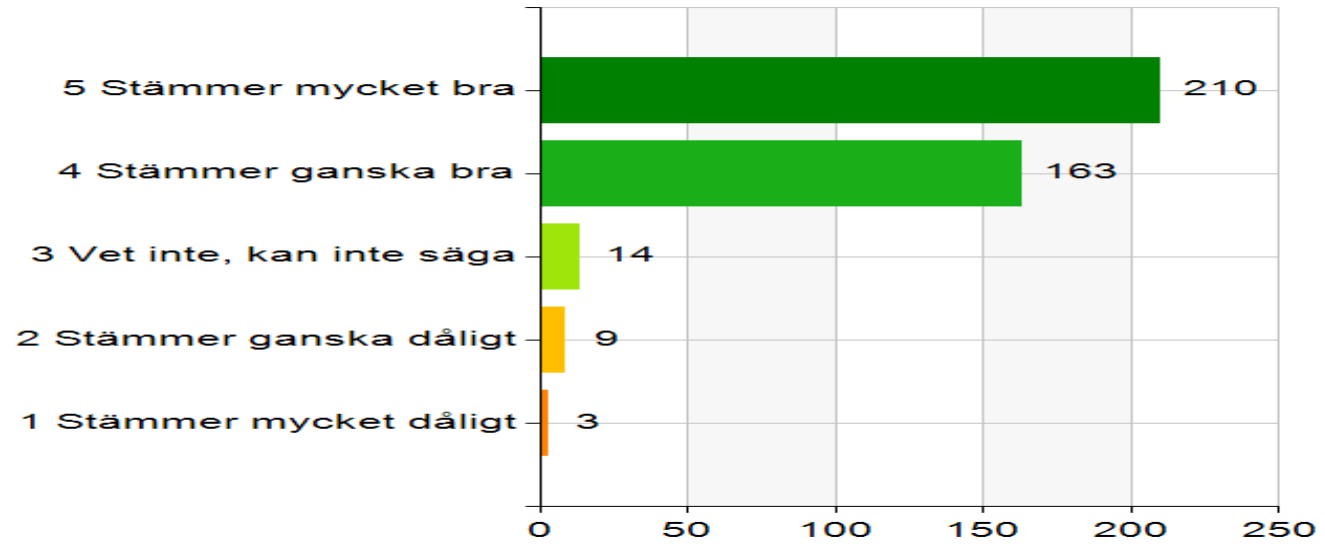
- Lednigsgrupp
- Kansli- och sektorledningsmöten
- Avdelnings- och arbetsplatsmöten
- Arbetsgrupper
- Arbetsplatsdemokrati

Medarbetarenkät

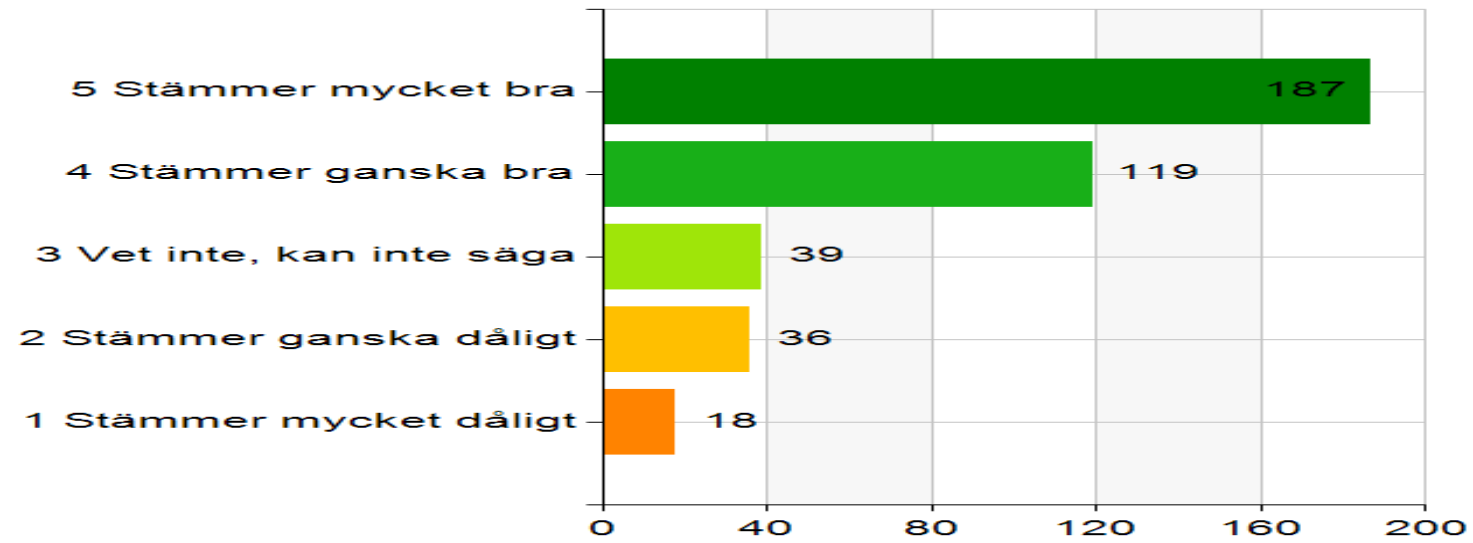
- Resultat 2024:
- HME index 78
- Ledarskap 81
- Styrning 74

HME = hållbart medarbetarengagemang

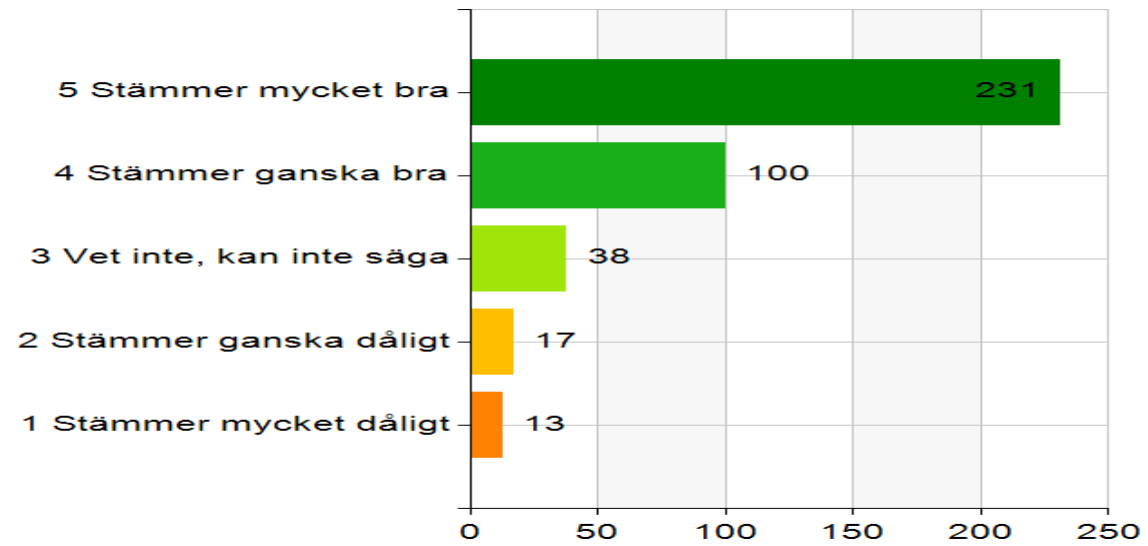
Mitt arbete känns meningsfullt

Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser

Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare

Fördelning av uppgifter politik/förvaltning

Beslut om val av personal, provotid, uppsägning hävning, beviljande av avsked och permittering:

Stadsfullmäktige

- Beslutar om inrättande och indragning av tjänster
- Val av stadsdirektör

Stadsstyrelsen

- Val av förvaltningschef efter hörande av berörd nämnd
- Förvaltningschef för stab
- Stadsarkitekt

Fördelning av uppgifter politik/förvaltning

- **Stadsdirektör**
- Övrig personal direkt underställd stadsdirektören
- **Förvaltningschef**
- Avdelningschef efter hörande av berörd nämnd
- **Avdelningschef**
- Personal underställd avdelningschefen

En förtroendevalds arbete

Henrik Häggblom

Allmänt

- Centrala regelverk och styrdokument
 - Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland
 - Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland
 - Stadens förvaltningsstadga
 - Stadens utbildningsstadga
 - Arvodes- och resestadga för Mariehamns stads förtroendevalda

Allmänt

■ Arvoden

- Grunden för de förtroendevaldas arvoden regleras i stadens arvodes- och resestadga.
- Förutom sammanträdesarvoden har förtroendevalda rätt till ersättning för frångången inkomst om förtroendeuppdraget sker under den förtroendevaldas arbetstid.
- Förtroendevalda har även rätt till ersättning för barnpassning vid sammanträden för barn upp till 12 år om inte annan person boende i samma hushåll kan passa barnet.
- Stadsfullmäktige och nämnders arvoden utbetalas halvårsvis, stadsstyrelsens arvoden utbetalas kvartalsvis.

Allmänt

- Lokalbokningar

- De fullmäktige grupper som är representerade i fullmäktige har rätt att boka lokaler i stadshuset för interna möten. Bokning av utrymmen riktas till stadshusets vaktmästare per e-post vaktmastarestadshuset@mariehamn.ax eller telefon 531 207.

- Allmän information till förtroendevalda

- Allmän information till förtroendevalda finns i Mariehamnsportalen och på stadens webbplats på sidan *För politiker* som nås under adress <https://www.mariehamn.ax/organisation-och-arbete/beslutsfattande-och-protokoll/politiker>

Allmänt

- Kontakt med förvaltningarna

- Kontakt per e-post med förvaltningar bör i första hand ske till funktionsbrevlådor

- Stadsledningen, stadsledning@mariehamn.ax
- Bildningssektorn, bildning@mariehamn.ax
- Byggnadsinspektionen, byggnadsinspektion@mariehamn.ax
- Kultur och fritidssektorn, kultur-fritid@mariehamn.ax
- Stadsmiljösektorn, stadsmiljo@mariehamn.ax
- Äldreomsorgssektorn, aldreomsorg@mariehamn.ax

Sammanträden

- Kallelse till sammanträde
 - Stadsfullmäktige, kallelse skickas ut fyra dagar före sammanträdet.
 - Stadsstyrelsen och nämnder, kallelse skickas ut tre dagar före sammanträdet.
 - Kallelser distribueras i Mariehamnsportalen, vilken nås under adress <https://hilda.mariehamn.ax> . Åtkomst till portalen kräver användarnamn och lösenord.

Sammanträden

■ Distanssammanträde

- Utgångspunkten är att deltagande i sammanträde sker fysiskt.
- Ordförande kan tillåta ledamot som visar på särskilda skäl att delta vid sammanträde på distans.
- Deltagande på distans kräver stabil uppkoppling med ljud- och bildöverföring.
- Ledamot som deltar på distans ska vistas i ett avskilt utrymme där ingen annan person som inte har närvaro eller yttranderätt vid sammanträdet får vistas under den tid sammanträdet pågår.
- Deltagande på distans ska meddelas till organets ordförande och sekreterare i tillräckligt god tid så att tekniken kan iordningställas.
- Deltagande på distans ska tillämpas restriktivt.

Sammanträden

- Förhinder att delta eller jäv
 - Fullmäktigeledamöter meddelar förhinder i god tid till stadskansliet per e-post stadsledning@mariehamn.ax eller telefon 531 204. Stadsledningens kansli kallar ersättare.
 - Styrelse- och nämndledamöter kallar själva sina ersättare om de är förhindrade att delta eller jäviga i behandlingen av ett ärende.

Sammanträden

- Organs beslutförhet
 - Stadsfullmäktige är beslutfört om minst tvåtredjedelar av ledamöterna är närvarande, i stadsfullmäktige krävs alltså 18 ledamöters närvaro för att fullmäktige ska vara beslutfört.
 - Stadsstyrelsen, nämnder, och kommittéer är beslutförda om minst hälften av ledamöterna är närvarande.

Sammanträden

- Sammanträdes offentlighet
 - Stadsfullmäktiges sammanträden är i regel offentliga, om inte fullmäktige särskilt beslutar annat för behandlingen av ett visst ärende.
 - Styrelsen, nämndernas och andra kommunala organs sammanträden är inte offentliga, om inte organet ifråga beslutar annorlunda.

Sammanträden

■ Närvaro- och yttranderätt

- Vid stadsstyrelsens sammanträden, har förutom ledamöterna, stadsfullmäktiges ordförande och vice ordföranden närvaro- och yttranderätt.
- Vid nämnderna och övriga organs sammanträden, har förutom ledamöterna, stadsstyrelsens ordförande och stadsdirektören närvarorätt.
- Styrelse, nämnd eller annat organ kan besluta om närvaro- och yttranderätt för andra än ovan nämnda personer, exv. i bildningsnämnden har representanter för skolornas elevråd rätt att närvara.

Sammanträden

- Ärendens handläggningsordning
 - Ärendena behandlas av organet i den ordning som anges i föredragningslistan om inte organet beslutar om annan handläggningsordning.
 - Stadsstyrelsen, nämnder och andra organ kan ta upp ett ärende till behandling även om det inte nämnts i föredragningslistan, kräver beslut med enkel majoritet av organet ifråga.

Sammanträden

■ Beredning och förslag till beslut

- Föredragande är den person som lagt förslag till beslut. Stadsdirektören är föredragande i stadsstyrelsen, i regel är berörd förvaltningschef föredragande i nämnd. Undantag finns, exv. är stadsarkitekten föredragande i stadsmiljönämnden i planläggningsärenden.
- Föredragandens förslag till beslut utgör grunden för ärendets behandling. För fullmäktiges del utgör stadsstyrelsens beslut grund för behandlingen.
- Föredraganden är skyldig att ge förslag till beslut.
- Föredraganden kan ändra beredningen och sitt förslag till beslut innan organet fattat beslut i ärendet. Det ändrade förslaget utgör då grunden för ärendets behandling.
- Ett förslag ska vara formulerat så att det kan godkännas eller förkastas.

Sammanträden

■ Diskussion

- Ordföranden leder behandlingen av ett ärende.
- Efter att ett ärende har föredragits ges tillfälle till diskussion.
- Ordföranden fördelar ordet i den ordning ledamöterna har begärt det. Vid begärd replik kan avsteg från huvudprincipen göras.
- Efter att ledamot blivit tilldelad ordet kan denne argumentera för sin sak eller hålla ett anförande. Talaren ska hålla sig till ämnet, i annat fall kan ordföranden uppmana talaren att återgå till ämnet.

Sammanträden

■ Fattande av beslut

- Under diskussionens gång kan ledamöterna ge förslag till beslut.
- Ett förslag i sakfråga måste få understöd av minst en annan ledamot, annars förfaller förslaget.
- Även ett förslag om procedurfråga måste få understöd av minst en annan ledamot för att tas till behandling.
- Utgångsförslaget kräver inget understöd.
- Ordförande kan konstatera beslut utan omröstning om inget motförslag har lagts eller om organet enhälligt är av annan åsikt.
- Om andra förslag som vunnit understöd har lagts ska omröstning förrättas.

Sammanträden

- Fattande av beslut, forts,
 - Olika typer av procedurfrågor
 - Bordläggning = organet beslutar att inte behandla ett ärende under det pågående sammanträdet utan skjuter upp beslutet till ett senare sammanträde, i regel nästa sammanträde.
 - Remiss = organet sänder ett ärende för utlåtande eller beredning till ett annat organ.
 - Återremiss = organet avstår från att fatta beslut och sänder tillbaka ärendet till avsändaren för ytterligare behandling.

Sammanträden

- Fattande av beslut, forts
 - Efter att diskussionen avslutats hålls omröstningar.
 - Ordföranden ska konstatera vilka förslag som har förfallit och vilka som ska tas till omröstning.
 - Ordföranden ska ställa upp en propositionsordning, ett förslag på hur förslagen ställs mot varandra.
 - Beslut i procedurfråga fattas före beslut i sakfråga.
 - Om förslag har lagts för både bordläggning och remiss eller återremiss behandlas först förslaget om bordläggning, uppnås inte understöd om $\frac{1}{3}$ behandlas förslaget om remiss eller återremiss. Förslag om bordläggning och återremiss ställs inte mot varandra.

Sammanträden

■ Omröstningsproposition

- De förslag som avviker mest från utgångsförslaget ställs först mot varandra.
- Det slutligt kvarvarande förslaget ställs till sist mot utgångsförslaget.
- Vid omröstning om anslag tas först ställning till det högsta beloppet, om inte enkel majoritet uppnås tas sedan det näst högsta beloppet till omröstning. Omröstning fortsätter tills ett förslag uppnått majoritet.
- Omröstningar förrättas öppna, vid lika antal röster avgör ordförandens röst.
- Val tillämpas vid beslut om person. Val kan förrättas öppet eller slutet. För slutna majoritetsval krävs att någon ledamot yrkar på det. Vid val avgörs lika antal röster genom lottning.

Reservation

- Den som reserverat sig mot ett beslut undgår juridiskt ansvar för beslutet.
- Förutsättningar
 - Deltagit i beslutet
 - Lagt fram motförslag eller röstat mot beslutet
- Kan motiveras skriftligen senast vid justering, fogas till protokoll.

Initiativrätt

- Ledamöter i fullmäktige kan initiera ärenden genom en motion
- Initiativ enligt kommunallagen
- Föreslå vid sammanträde att ett ärende ska behandlas, kräver enkel majoritet för vidare beredning.

Jäv

- Allmänt om jävsbegreppet
 - Ledamoten ska själv anmäla jäv.
 - Organet prövar om jäv föreligger, ledamoten har rätt att delta i organets prövning av jäv.
 - Grunden för jäv ska antecknas i protokollet, likaså att ledamoten har lämnat sammanträdet under behandlingen av ärendet (undantag för fullmäktige).
 - Olika jävsregler för fullmäktigeledamöter och ledamöter i styrelsen och nämnder.

Jäv

- Jäv för fullmäktigeledamöter

- En fullmäktigeledamot får inte delta i behandlingen av ett ärende som berör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn, syskon eller annan närstående.
- Ledamot ska meddela stadsledningens kansli om den inte kan delta i behandlingen av ett ärende på grund av jäv, kansliet kallar då ersättare åt ledamoten.
- Ledamoten ska lämna sin plats under behandlingen av ärendet men behöver inte lämna lokalen där sammanträdet hålls eftersom fullmäktiges sammanträden är offentliga.

Jäv

■ Jäv i övriga kommunala organ

- Regleras i förvaltningslagens 24 §, samma bestämmelser gäller för tjänstemän och förtroendevalda.
- Förvaltningslagen anger sex olika jävsgrunder:
 - **Sakägarjä**v, om ärendet berör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller annan närstående.
 - **Intressejä**v, om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för ledamoten själv eller någon närstående. Ex. ledamoten har ett betydande aktieinnehav i ett bolag som är part i ett ärende. Observera att nyttan eller skadan som kan uppstå till följd av beslutet inte behöver inte vara ekonomisk utan kan vara förändringar i ens närmiljö eller vardag.

Jäv

- Jäv i övriga kommunala organ, forts
 - **Ställföreträdarjäv**, om den förtroendevalda eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång. Ex. den förtroendevalda är företrädare för ett bolag, förening eller stiftelse som berörs av ärendet och har ett rättsligt eller faktiskt intresse i saken. Krav på att den förtroendevalda eller någon närstående ska vara styrelsemedlem eller på annat sätt är behörig att handla på den juridiska personens vägnar, enbart medlemskap i en förening är inte grund för jäv.
 - **Tvåinstansjäv**, om den förtroendevalda varit delaktig i ett slutligt beslut i ett ärende hos en myndighet som genom överklagande eller tillsyn över annan myndighet behandlas hos myndigheten.

Jäv

- Jäv i övriga kommunala organ, forts
 - **Ombudsjäv**, om den förtroendevalda fungerat som ombud eller biträde för part i ett ärende. Om ekonomisk ersättning utgått eller inte inverkar inte på saken. Ex, en förtroendevald är intressebevakare eller god man.
 - **Generalklausulsjäv**, om det finns någon annan omständighet som kan rubba förtroendet för den förtroendevaldas opartiskhet i ärendet. Ex, den förtroendevalda är uppenbar vän eller ovän med part i ärendet, den förtroendevalda står i någon form av markant beroendeförhållande till part eller intressent, den förtroendevalda är i det privata underordnad part eller intressent. Den förtroendevalda har tidigare suttit i ett bolags styrelse och tilltron till opartiskhet kan äventyras vid behandling av ett ärende som berör bolaget.

En förtroendevalds ställning

Emma Dahlén

Vem är kommunalt förtroendevald?

- Ledamöter och ersättare i fullmäktige samt i stadens styrelse, nämnder, utskott, direktionsorgan och kommittéer.
- Personer som staden utsett till kommunalförbunds organ.

Omfattar inte

- Tjänstemän som valts till organ i på basis av sina uppgifter
- Ledamöter i påverkansorgan, exempelvis arbetarskyddskommissionen
- Styrelseledamöter i kommunala bolag

Förtroendeuppdraget

- Fullmäktige undantaget, obligatoriskt dvs. en medborgerlig skyldighet
- Oavsättligt
 - **en** ledamot kan inte avsättas under mandatperioden, (undantaget 6+ månader fängelse samt avstängning vid utredning av tjänstebrott)
 - **hela** organets uppdrag kan vid bristande förtroende, återkallas av fullmäktige
- Avsked och befrielse kan beviljas av giltiga skäl
- Förlorad valbarhet leder till att förtroendeuppdraget förfaller
- Skyldighet att sköta - endast faktiska hinder ger förtroendevalda rätt att avstå

Tjänsteansvar

- Förtroendevalda arbetar under tjänsteansvar
- Förtroendevalda måste arbeta för kommunens och invånarnas bästa
- Tjänsteansvaret gäller dygnet runt
- Bestämmelser om tjänstebrott i strafflagens 40. kap tillämpas även på förtroendevalda
 - tagande av muta, brott mot tjänstehemlighet, missbruk av tjänsteställning, brott mot tjänsteplikt
- Skadeståndsansvar

Gästfrihet, förmåner och gåvor

- Av dem som utövar offentlig makt förutsätts opartiskhet och oberoende.
 - I tjänsteansvaret ingår att undvika sånt som kan äventyra opartiskheten.
- Även sådant som inte är mutförseelse eller tagande av muta kan vara fel
- Centralt kriterium är ifall mottagandet, utifrån sett, är ägnat att minska förtroendet för den förtroendevaldas opartiskhet
 - Resor - utgångspunkten är att kommunen själv betalar
 - Tillställningar - situationsberoende, aldrig om försök till påverkan, annars begränsat till normal gästfrihet
 - Gåvor - av privata personer, företag eller organisationer tar man i regel inte emot annat än reklamgåvor och andra gåvor av ringa värde.

Offentlighet, sekretess och tystnadsplikt

Emma Dahlén

Offentlighet

- Fullmäktiges sammanträden är som huvudregel offentliga
- Övriga organs sammanträden som huvudregel inte offentliga
 - Vid slutna möten är diskussionerna konfidentiella
- Myndighetshandlingar är som huvudregel offentliga
- Offentligheten för handlingar och uppgifter är i vissa fall begränsad genom lag
 - Privat företagshemlighet, klientuppgifter, elevuppgifter, uppgifter om hälsotillstånd mm., anbud vid upphandlingar

Sekretess, tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande

- Det är förbjudet att
 - till utomstående visa eller lämna ut en sekretessbelagd myndighetshandling. (*handlingssekretess*)
 - röja en myndighetshandling eller uppgift som är sekretessbelagd. (tystnadsplikt)
 - att använda uppgifter som är föremål för handlingssekretess eller tystnadsplikt för att skaffa sig själv eller någon annan en fördel eller för att skada någon annan (*förbud mot utnyttjande*).
- Det lagstadgade förbudet omfattar kommunens förtroendevalda
 - också när uppdraget slutförts.

Utbildningar våren 2024

Utbildning för förtroendevalda våren 2024

- Stadsplanering, 24 januari
- Ramverk för förtroendevalda, 13 februari
- Jämställdhetsbudgetering, 19 mars
- Koncernbolagens redovisning ? april
- Genomgång av planeringsförutsättningar, preliminärt 13 maj